

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Філологічний факультет
Кафедра міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури
Департамент освіти і науки
Рівненської обласної державної адміністрації
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра англійської мови та методики її навчання
Головинський ліцей Рівненського району Рівненської області
Рівненський ліцей №15 Рівненської міської ради
Навчально-наукова лабораторія
«Міжкультурна комунікація у професійній підготовці майбутнього вчителя
іноземної мови та зарубіжної літератури»

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Міжкультурна комунікація у професійній підготовці
майбутнього педагога ХХІ століття»
12 травня 2023 р.

УДК 81'27: [378.016:37.011.3-051]

М 58

Рекомендовано до друку Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
ПРОТОКОЛ № 6 ВІД 25 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
**«МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ХХІ СТОЛІТТЯ»**

М 58 МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ХХІ СТОЛІТТЯ: матеріали першої І Всеукраїнської науково-практичної конференції (12 травня 2023 року): збірник тез. – Рівне : РДГУ, 2023. – 99 с.

Матеріали збірника присвячено висвітленню кола актуальних проблем, які обговорювалися на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Міжкультурна комунікація у професійній підготовці майбутнього педагога ХХІ століття», зокрема інноваційні технології викладання іноземної мови та зарубіжної літератури, соціокультурна та психолого-педагогічна парадигми міжкультурного спілкування, полікультурне бачення світу в умовах міжкультурної комунікації: перспективи та проблеми, генерика та генологія художньої літератури, зарубіжна література в контексті міжкультурної комунікації: історичний та методичні аспекти.

Видання призначене для науково-педагогічних, наукових працівників у галузі освіти, аспірантів, викладачів, здобувачів вищої освіти та всіх, хто цікавиться здобутками у галузі ініомовної освіти.

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори

Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Міжкультурна комунікація у професійній підготовці
майбутнього педагога XXI століття»

Безкоровайна Ольга Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Павелків Роман Володимирович, доктор психологічних наук, професор, академік Академії наук Вищої школи України, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету

Дейнега Олександр Вікторович, доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи Рівненського державного гуманітарного університету

Петрівський Ярослав Борисович, доктор технічних наук, професор, з навчально-виховної роботи Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна, кандидат педагогічних наук, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Яловенко Ольга Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету ім. П. Тичини

Андрєєва Майя Миколаївна, головний спеціаліст відділу професійно-технічної та вищої освіти Департаменту освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації

Істоміна Світлана Ярославівна, директор Рівненського міського ліцею № 15 Рівненської міської ради

Буржинська Тетяна Василівна, директор Головинського ліцею Головинської сільської ради Рівненського району Рівненської області

Нестерук Сніжана Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Самборська Ірина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Вовчук Наталія Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Оздемір Оксана Василівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Шульжук Наталія Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри стилістики та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету

Синевич Братислава Миколаївна, старший викладач кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Залевська Оксана Анатоліївна, старший викладач кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

ЗМІСТ

<i>Безкоровайна О. В.</i> Концептуальні засади до формування полікультурної освіти майбутніх педагогів: теорія і практика	6
<i>Бокшан В. Р., Безкоровайна О. В.</i> Різноманітність вправ для заохочення навчання іноземної мови учнів початкової школи	9
<i>Братко Б. І., Процько Є. С.</i> Особливості розвитку навичок слухання для вдосконалення мовлення та розуміння англійської мови у закладах базової середньої освіти	10
<i>Вовчук Н. І.</i> Звертання як вербальне вираження національних особливостей. Мовленнєвий етикет	12
<i>Ганжа Г. Г., Левчук О. А.</i> Особливості методики використання інтерактивних технологій на уроках англійської мови	14
<i>Глуценко О. Ю.</i> Комбінований курс викладання іноземної мови курсантам в умовах воєнного стану для оптимізації навчального процесу	15
<i>Гудкова М. М., Безкоровайна О. В.</i> Мовна особистість в умовах сучасної української школи	17
<i>Гурінчук С. С., Вовчук Н. І.</i> Національні стереотипи та основні цінності національного німецького характеру	20
<i>Джулай А. О., Капелюшина Т. В.</i> Скрайбінг як сучасний прийом візуалізації навчального матеріалу з англійської мови	22
<i>Закабула А. В., Процько Є. С.</i> Роль міжкультурної комунікації в процесі вивчення англійської мови школярами	23
<i>Златів Л. М.</i> Оптимізація самостійної роботи студентів-філологів із дисциплін лінгвометодичного спрямування в умовах дистанційного навчання	25
<i>Калініченко М. М.</i> Роль філології та експертизи авторського права у захисті об'єктів інтелектуальної власності	27
<i>Кирильчук Н. М., Петько Л. В.</i> Дослідження біорізноманіття садів замку Хівер (Англія)	28
<i>Кичій Г. М., Гембарук А. С.</i> Психологічні проблеми в умовах дистанційного навчання	32
<i>Коновець С. В.</i> Системність професійно-педагогічної діяльності вчителя як творчого процесу	34
<i>Кравець В. О., Левчук О. А.</i> Особливості використання інформаційно-комунікативних технологій на уроках англійської мови	37
<i>Кравець Я. Ю., Комар О. С.</i> Особливості комунікативного підходу до навчання англійської мови у закладах базової середньої освіти	38
<i>Кравченко Т. В.</i> Міждисциплінарне інтегрування англійської мови як державної у формуванні громадянської ідентичності британської студентської молоді	39
<i>Крупка М. А.</i> Романс як формульна література (на прикладі роману Наталії Гурницької «Мелодія кави у тональності кардамону»)	42
<i>Луговець О. О., Петько Л. В.</i> Гамбургер та історія його походження	44
<i>Людвік В. А.</i> Фільми як компонент вивчення іноземної мови: особливості та ефективність	47
<i>Мельник В. І., Нестерук С. М.</i> Романістика Гізер Морріс крізь призму наративу пам'яті	50
<i>Мозгальова Н. Г., Новосадов Я. Г., Новосадова А. А.</i> Міжкультурний простір музичного мистецтва України кінця ХХ – початку ХХІ століть	52
<i>Мушировська Н. В.</i> Лінгвокультурний аспект перекладу фразеологізмів (на базі польської та української мов)	53
<i>Неродик А. С., Самборська І. М.</i> Національні особливості вербального та невербального спілкування англійців	56
<i>Няньчук Р. М., Діхтяренко С. Ю.</i> Профілактика професійного вигорання працівників	58
<i>Павелків К. М.</i> Концепт іншомовної міжкультурної комунікативної компетентності у сучасному науково-педагогічному дискурсі	60

Павлюк Г. С. Мовно-комунікативна діяльність вчителя початкових класів в умовах НУШ	62
Пасічник Я. Є., Левчук О. А. Мовні та позамовні чинники функціонування фразеологізмів із етнокультурним компонентом	64
Поважна М. С., Петько Л. В. Онлайн-ресурси як засіб організації самостійної роботи студентів-філологів молодших курсів з іншомовною лексикою	65
Полив'яна К. Ю., Загребнюк Ю. В. Features of non-standard English lessons for students of basic secondary education	67
Постоленко І. С. Формування мотивації вивчення англійської мови у здобувачів вищої освіти	68
Прокопчук Ю. В., Безкоровайна О. В. Використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови та зарубіжної літератури як засобу формування мовленнєвої активності учнів на заняттях з іноземної мови	71
Пучков А. С., Крижановська Т. І. Співацький розвиток особистості: структурний аналіз	72
Рагозіна В. В. До проблеми військово-патріотичного виховання учнівської молоді засобами мистецтва	74
Радченя Т. Ф., Безкоровайна О. В. Класифікація методів інтерактивного навчання на уроках англійської мови в НУШ	76
Сітайло К. Ю., Безлюдний О. І. Ways of improving secondary school students' phonetic skills	78
Смольнікова О. Г. Мовне портфоліо як ефективний засіб розвитку автономних якостей студента	80
Сьомак Я. В., Тхорук Р. Л. Роман Валерія Шевчука «На полі смиренному» як альтернативна історія	82
Терещенко Т. В. Врахування когнітивних процесів пам'яті студентів та складових компонентів мотивації при застосуванні цифрових навчальних медіа	84
Ткачук А. І., Безкоровайна О. В. Роль інтеркультурного діалогу у підвищенні ефективності міжкультурної комунікації	85
Топал О. В., Комар О. С. Особливості інтеграції лінгвокраїнознавчого аспекту до змісту предмета «англійська мова» в профільній середній школі	87
Fedorenko S. V. Multimodal resources for listening comprehension in English for specific purposes	89
Федорук А. О., Вовчук Н. І. Концептуальні відмінності у сприйнятті та ставленні до часу представників різних культур	90
Фурманець К. П., Крусь О. П. Сучасний досвід розвитку патріотичних почуттів підлітків на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО	92
Шульжук Н. В. Лінгвокультурологічний підхід до формування дискурсної компетенції студента-філолога	95
Яницька О. М. Багатомовність та міжкультурна освіта в університеті: місце для навчання та взаємодії	97

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко О. М. Технології навчання іноземних мов. К.: Либідь, 2019. 416 с.
2. Барановська О. Особливості використання подкастів у викладанні іноземної мови. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки*. 2021. № 2. С. 47–52.
3. Дубасенюк О. І. Формування мовленнєвої компетенції майбутніх фахівців з іноземних мов у процесі викладання спеціальної лексики: монографія. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. 212 с.
4. Зязюн І. А. Методика викладання іноземних мов в середніх навчальних закладах. К.: Либідь, 2018. 480 с.
5. Корнєєва Т. А. Інноваційні технології викладання іноземних мов в середніх навчальних закладах: навчально-методичний посібник. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 192 с.
6. Прокопчук Ю. В., Безкоровайна О. В. Організація позакласної роботи з іноземної мови у закладі загальної середньої освіти. *Наукові новації та передові технології в парадигмі інноваційного розвитку суспільства у викликах сьогодення* (до Всесвітнього дня науки в ім'я миру та розвитку «Фундаментальні науки на користь сталого розвитку» 10 листопада 2022 року): матеріали Міжнародної конференції (Кривий Ріг, Кропивницький, 10 листопада 2022 р.). ЦП «Компринт», 2022. С. 78–82.
7. Сидоренко Т. В. Інтерактивні технології викладання іноземних мов. К.: Академія, 2012. 264 с.
8. Мацьків Н., Шарапова І. Використання подкастів у навчанні іноземної мови. *Педагогічний альманах*. 2019. № 33. С. 140-145.
9. Єрмоленко О. (2020). Використання подкастів як інструмент формування мовленнєвої компетенції студентів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2020. № 1. С. 91–95.
10. Stone R. Teaching English as a foreign language with podcasts: a survey of teachers' attitudes and practices. *Computer Assisted Language Learning*. Vol. 22, No. 1 (2009). pp. 17–26.
11. Chen C. M., Chung C. J. Personalized English learning system using item response theory and learning style adaptation. *Computers & Education*. No. 51 (1) (2008). pp. 279–293.

СПІВАЦЬКИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ: СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ

Пучков А. С.,
здобувач ступеня в/о «Магістр» І курсу
Крижановська Т. І.,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедра історії, теорії музики та методики музичного виховання
Рівненського державного гуманітарного університету.
(м. Рівне, Україна)

Спів, тобто процес вокального (індивідуального чи колективного) виконання музичного твору, є одним із найдоступніших та найефективніших щодо цілісного музичного розвитку особистості видів діяльності. На це вказують численні вітчизняні дослідження (С. Гладка, О. Велігура, М. Леонтович, І. Липа, Л. Хлебникова, Ю. Юцевич та ін.). За Ю. Є. Юцевичем, – це виконання музики за допомогою голосу, мистецтво передавання художнього змісту музичного твору засобами співацького голосу [1, с. 252]. Тому співацький розвиток – це процес якісних змін, яких зазнає голос, зокрема, навички результативного його використання у процесі співу – «уміння, набуте досвідом, звичкою, вправами» [2, с. 373], або дії, складові частини яких у процесі формування стають автоматичними [3, с. 221].

Зазначений розвиток здійснюється у двох напрямках – вокальному та хоровому. Тому відповідно виділяються вокальні та хорові навички як об'єкти хормейстерського впливу. До вокальних навичок, які за своєю природою є індивідуальними, належать співацька установка, зокрема, постава, дихання, звукоутворення, звуковедення та дикція (О. Коломоєць, К. Пігров, Т. Смирнова, К. Устенко та ін.). Хорові навички, що функціонують у колективному виконавстві, включають хоровий стрій, ансамбль, розуміння диригентських жестів.

Працюючи з духовними музичними творами, розвиваючи співацькі навички хористів, ми звертаємось до релігійної образності. Так з метою розвитку навичок правильної співацької постави звертаємось, наприклад, до образів Фарисея і Митаря, скорченої жінки, вилікуваної Ісусом. Говорячи про правильне дихання, звертаємось до картини дихання людини, що від Божого подиху стала живою душею. Вдосконалюючи звукоутворення (спів на одному звукові), звуковедення, звертаємось до фраз-афоризмів з Біблії, що виконуються різними штрихами. Наприклад: «ягнята серед вовків» (поєднання *legato* та *non legato*); «що посієш, те пожнеш» (*staccato* та *non legato*); «Агнець Божий» (*legato*); «Альфа і Омега» (*non legato*) і т.п. Досить широко звертаємось до зразків побутової та духовно-концертної музики. Їх спів сприяє виробленню не лише співацьких, але й хорових (хорові стрій, ансамбль) навичок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2003. 352 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Укладач і гол редактор В. Т. Бусел. К.: Ірпінь: ВТФ: «Перун», 2000. 1728 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.
4. Плющик Э. В., Омельчук В. В., Федорченко В. К. Лекції з курсу «Хорознавство». Житомир: Вид-тво ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 191 с.
5. Коломоєць О. М. Хорознавство: Навчальний посібник. Київ: Либідь, 2001. 168 с.
6. Олексюк О. М. Музична педагогіка: Навчальний посібник. К.: КНУКіМ, 2006. 188 с.
7. Леонтович М. Практичний курс навчання співу у середніх школах України (з педагогічної спадщини композитора) / Упор. Л. О. Іванова. К.: Музична Україна, 1989. 135 с.
8. Леонтович Микола. Спогади. Листи. Матеріали [упоряд. В. Ф. Іванов]. К.: Муз. Україна, 1982. 238 с.
9. Раввінов О. Методика хорового співу в школі: Метод. посібн. К.: Музична Україна, 1969. 129 с.

ДО ПРОБЛЕМИ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА

Рагозіна В. В.,

*кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник
Інституту проблем виховання НАПН України.
(м. Київ, Україна)*

У сучасних умовах військової агресії з боку росії на Україну в українському суспільстві загострюються ряд проблем, що стосуються внутрішньої ситуації в країні. Так в контексті проблеми розбудови національної освітньої системи актуалізується питання військово-патріотичного виховання учнівської молоді, що визначається в законодавчих документах як рівноцінний і самостійний напрямок виховання та розвитку громадян України поряд з іншими, зокрема з національно-патріотичним вихованням [1].

Мета дослідження: окреслити сутність військово-патріотичного виховання, його мету, напрями реалізації, індикатори ефективності як прогнозовані результати, зокрема, з використанням мистецтва як виховного засобу у досягненні цілей військово-патріотичного виховання учнівської молоді.

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять: законодавчі документи (Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року (2015)), Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (2022), Наказ МОН «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641» від 06.06.2022 № 527 та ін.), теоретичні підходи щодо сутності значущості національно-патріотичного виховання у формуванні особистості (І. Бех, К. Журба, В. Кириченко, Б. Кобзар, О. Сухомлинська, К. Чорна), положення про сутність і зміст військово-патріотичного виховання учнівської молоді (А. Афанасьєв, Ю. Красильник, В. Мірошніченко, Л. Олійник, Г. П'яковський), положення щодо початкової підготовки допризовної молоді до військової служби (Г. Бесарабчук, М. Зубалій, С. Мотика, О. Остапенко, М. Тимчик).

Наукове видання

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«Міжкультурна комунікація у професійній підготовці
майбутнього педагога ХХІ століття»**

12 травня 2023 р.

Комп'ютерний макет та верстка:
Л. М. Федорук

Формат 60x84 1/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Зам. № 258/1. Ум. друк. арк. 9.96. Наклад 100.

*Віддруковано у відділі
інформаційного та технічного забезпечення
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12*